

DAMM
SJAKK

Alt i SJAKKLITTERATUR

Tyske, engelske, danske, svenske og norske bøker om sjakk og sjakkspill.

SJAKKBRIKKER — forskjellige størrelser

PLASTIKKBRIKKER — PLASTIKKBRETTER

REISESJAKK — LOMMESJAKK — MAPPER

SJAKKSKJEMAER m. m. — BARE SPØR OSS!

Spesialister

siden 1843

N. W. DAMM & SØNS BOKHANDEL

ØVRE SLOTTSGT. 6 - OSLO

Askim Aksidenstrykkeri (Trond R. Dietz)

NORSK

Sjakk-

BLAD

AV INNHOLDET:

Eilif Helgeby,
in memoriam.

Landslagsklassen.

Av [†]Ragnar Fossum

Norsk Sjakkblad.

Av [†]Henry Aug. Andersen

Tårnflyttet.

Av H. P. Bie

Sjakkliteratur.

Partier - Oppgaver.

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUND

Nr. 5. Desember 1954 26. årgang

Pris 75 øre. Abonnement: Kr. 5.— pr. år

NORGES SJAKKFORBUND

Postboks 1490 Oslo-Vika. Postgiro 124 74

Telefon presidenten 41 15 61

NORSK SJAKKBLAD

Ansvarlig redaktør: Erland Scheen

Partiredaktør: Per Lindblom

Oslo Schakselskap

Bogstadveien 30.

Egne lokaler.

Åpent hver dag.
Tlf. 69 10 31.

En annonse i de små rubrikkene koster kr. 2,50 pr. gang. Tegn et årsabonnement à kr. 15,— for Deres klubb. De støtter derved både Deres egen klubb og sjakkbladet.

Fra nyttår

vil Norsk Sjakkblad komme ut med 20 sider og stiv kartong som blir i en annen farve. Det er meningen å gi ut 6 nummer årlig.

TIL KLUBBENE

Nå kan De få kjøpt turnerings-skjemaer med påtrykt rundeliste for inntil 6, 8, 10 eller 12 spillere. Greit og hendig arkiveringsformat.

Skjema B 1 for 11 og 12 spillere

.. B 2 .. 9 og 10 ..

.. B 3 .. 7 og 8 ..

.. B 4 .. 5 og 6 ..

Brukt av Oslo Sjakkrets ved siste Oslomesterskap og anbefales som rasjonelt og billig. 20 øre pr. stk.

Skriv og bestil hos

A.s Håndverkstrykkeriet

Grensen 5-7, Oslo - Tlf. 33 33 68

Det ville være morsomt om klubbene sendte inn en klisje av sitt klubbmerke til rubrikken.

SJAKKDIPLOM!

Alle premievinnere setter pris på et vakkert diplom.

Oberstløytnant Eilif Helgeby

er død, vel 70 år gammel. I ham har sjakklivet mistet en av sine mest trofaste tilhengere. Helgeby var født i Lyngen i Troms og ble offiser i 1904. Han tok militær høyskoleeksamen i 1907. I 1916 ble Helgeby ansatt i Patentstyret, hvor han ble til han nådde aldersgrensen i juli måned i år. I årene 1935 og 1936 var han byggeleder for Oslofjord festnings nyanlegg. Helgeby var en særpreget personlighet, og han var aldri redd for å si sin mening. Alle hans handlinger var veloverveide både i arbeid og i sjakkspillet. Derfor kunne han også brukes i alle tilfeller hvor det gjaldt å ta en beslutning. Han var i en årrekke formann i Schakkklubben av 1911, hvor han var medlem siden 1923. Vi vil alltid minnes Helgeby som den gode kamerat og den interesserte sjakkspiller.

Vi lyser fred over hans minne.

Peder Haug.

Stabekk Sjakkklubb har leiet den store og hyggelige Strand restaurant til neste års kongress og landsturnering. Tidspunktet blir noe forskjøvet, idet kongressen antagelig blir holdt lørdag 11-6 kl. 17 og landsturneringen fra 12 til 18 juni. Innbydelse med endelige oppgaver og data blir sendt klubbene direkte.

Østfold Sjakkrets har holdt kretsing i Sarpsborg den 21 nov., og kunne fremlegge en årsberetning som viser at det arbeides ivrig og godt. «64» ble mester i alle klasser. Det var livlig sjakkvirksomhet i Østfold i det forløpne år, og samarbeidet mellom klubbene er utmerket.

I Oslo blir det ingen julecup i år. Noen hver er kanskje oppmerksom på at det blir få helligdager i julen i år, og de fleste av oss må nok gå på jobben sin som vanlig.

Gideon Ståhlberg deltok i det svenske lagmesterskap i Göteborg, og fant tid til en avstikker til Norge. Da forbundsstyret mottok henvendelsen viste det seg at interessen for simultanoppvisninger var stor, men tidspunktet var svært ubeleilig for norske arrangører på grunn av de pågående lagkamper etc. Vårt styremedlem Arne Storm Johansen gikk løs på oppgaven, og fikk arrangert oppvisninger av herr Ståhlberg i Lisleby, Askim, Fredrikstad og Sarpsborg. Det hele var en suksess, tilslutningen var utmerket, og spesielt mot «64» i Fredrikstad fikk Ståhlberg god motstand. Forsøkene på å lage lignende oppvisninger i Tønsberg, Drammen og Oslo førte dessverre ikke frem.

LANDSLAGSKLASSEN

På Norges Sjakkforbunds kongress i Bergen i 1946, ble det besluttet å opprette en såkalt landslagsklasse i likhet med hva man hadde i Danmark og i Sverige. Det hevet seg sterke røster mot at en slik klasse ble opprettet her i landet, men forslaget gikk igjennom, og en komité ble nedsatt for å utarbeide regler for opp- og nedrykning i klassen.

Hensikten med den nyopprettede klasse var den, at man til enhver tid skulle ha et utvalg av toppspillere som kunne stå til disposisjon når man skulle sette opp et landslag.

Det lykkedes ikke for den første nedsatte komité, og det har heller ikke lyktes for senere komitèer som har fått i oppdrag å revidere reglene, å finne en løsning som kunne aksepteres av alle spillerne.

— Grunnen til dette er ikke at det er noen feil ved de stadig vekk vedtatte regler, men simpelthen den uvilje spillerne har mot å rykke ut av klassen når de først har spilt seg opp. I Danmark og Sverige hvor man har en sterk sjakkorganisasjon ville en slik holdning være utenkelig. Hos oss slutter som regel en spiller å delta i landsturnering, når han er falt ut av landslagsklassen. Dette tiltross for at våre bestemmelser om nedrykn. har vært meget moderate og sogar tillatt at en spiller har kunnet unnlåte å delta i 2 år uten å rykke ut av klassen. Dette skyldes også at avstandene her i landet er store og at det er forbundet med forholdsvis store omkostninger å kom-

me dit hvor landsturneringen skal holdes, og at det kanskje er vanskelig å få sommerferien innpasset i landsturneringen. Men bestemmelsen har også en bakside. En spiller som ikke vil risikere sin tittel — (landslagsspiller) kan la være å møte, og det er det stor sansynlighet for at mange benytter seg av. Følgen har vært at landslagsklassen ved flere turneringer har vært temmelig tynn. Flere av de beste spillerne har holdt seg vekk, så noe uttrykk for toppnivået i norsk sjakk har den ikke vært. Landslagsklassen har med andre ord ikke svart til sin hensikt. Dette er blitt mer og mer tydelig for hvert år, og på kongressen i Drammen den 3. juli i år kom misnøyen med landslagsklassen tydelig til uttrykk fra forskjellige representanter. Det ble besluttet å ta klassen opp til grundig revisjon.

Vi mener at linjen med opp- og nedrykningsbestemmelser er løpet helt ut. — Lenger kommer vi ikke på den vei. — Det mest hensiktsmessige og samtidig det mest radikale ville være å sløyfe hele landslagsklassen. — Betegnelsen: «landslagsklassen» er i seg selv en utvekst. Den har ingen hjemmel i internasjonal sjakk. Vi har betegnelsen som: Stormester, internasjonal mester, nasjonal mester osv. En landslagsspiller er en spiller som av Norges Sjakkforbund blir tatt ut for å spille en landskamp. Det er ingen varig betegnelse. Et år kan en mann være landslagsspiller, et annet år er han det ikke. Det er en engangsforeteelse som

det å bli verdensmester, nordisk mester, norgesmester eller klubbmester. Man kan altså ikke gå omkring og kalle seg norgesmester år etter år uten at man har bevist sine kvalifikasjoner ved å erobre tittelen påny hvert år. Har man deltatt på et landslag et år så er man landslagsspiller det året. — Punktum.

Hvis man neste år ikke kommer med på landslaget, så faller tittelen bort. Man kan vel til nød kalle seg fhv. landslagsspiller, hvis man for sin prestisjes skyld skulle ønske det eller trenge det.

Det vi mangler er en gruppe konkurransespillere som til enhver tid er i form og som trener for å dyktiggjøre seg til de oppgaver som Norges Sjakkforbund pålegger dem i form av utenlandsrepresentasjon av norsk toppnivå i sjakk. Vi har sikkert nok av spillere av denne type. Det gjelder bare om å få dem frem. Det blir en oppgave for Norges Sjakkforbund hvis ikke vårt sjakknivå internasjonalt sett skal synke ytterligere. Men først og fremst må vi se litt på hva det skal gjøres med landslagsklassen.

R. F.

Forbundsstyret og redaktøren ønsker alle norske sjakkspillere en god jul og et godt nytt år.

Sjakkbladet er nu kommet i rute, idet 3 nummere er utgitt ihøst. Fra nyttår vil Norsk Sjakkblad bli utsendt med regelmessig mellomrom, i februar, april, juni, august, oktober og desember.

Kringkastingspartiet mellom sovjetrusseren Konstantinopolskij og Einar Haave er blitt en publikumstreffer av rang. Sin vane tro har Haave laget partiet ved sitt friske spill, og har gitt publikum anledning til mange funderinger. Partiet er blitt utførlig kommentert av kjente spillere i alle større aviser, og det er ikke meningen å bringe omtale av spillet her. Det vi imidlertid ønsker å fremheve, er den ypperlige sjakkpropaganda Haaves spill har gitt. Over hele landet har man fulgt hvert trekk, og faktum er at mange forhandlere av brett og brikker i Oslo for tiden melder utsolgt. Mange mer eller mindre sjakkinteresserte utenfor klubbene har fått lyst til å følge med, og kanskje resulterer dette i flere aktive spillere. Einar Haave har all ære av sin innsats til sjakkens fremme i Norge, og kringkastingen har skaffet seg en fjær i hatten ved dette populære arrangement.

I **Stokmarknes** arbeides det allerede for fullt med planleggelsen av arrangementet av det Nord-Norske mesterskap 1955. Et slikt arrangement er ingen liten oppgave, og en ekstra vanskelighet er det at man på mindre steder ikke har nok spillemateriell og sjakkur når det blir storinnrykk av sjakkspillere. Nettopp i slike tilfeller får man anledning til å vise samkjensle. De gjestende lag eller de enkelte spillere får ta med seg eget materiell i størst mulig utstrekning. Stokmarknes Sjakkklubb vil nok gjøre sitt beste for å å lage et prikkfritt arrangement, og det går nok bra hvis bare gjestene på sin side viser forståelse.

Noen betraktninger over rokadeflyttet.

I denne artikkel vil jeg rette søkelyset mot en faktor med hensyn til rokadeflyttet som synes å være lite påaktet av mange spillere, nemlig den enkle kjensgjerning — at kongen skal flytte først ved rokade. Etter FIDE's siste regler er dette nemlig lovbestemt og skulle da bli å betrakte som en hvilken som helst annen regel. Men likevel er det merkelig nok et utall av spillere som neglisjerer regelen og utfører rokaden på den nær sagt tradisjonelle måten.

Dette forhold skulle en tro bunn i at regelen ikke er kjent blant det store gross av spillere. Men desverre er det nok ikke her landet ligger. De fleste kjenner nok regelen, men bryr seg likevel null og niks om den. Kan da grunnen være at mange er så trege at de har vanskeligheter med å vende seg av med en gammel vane? Eller mener spillerne at det i grunnen ikke har noen som helst praktisk betydning for spillet hvorvidt en rokerer på den ene eller annen måte.

Den menneskelige treghet er stor og må nok ta sin del av skylden. Den praktiske betydning av å utføre rokadetrekket korrekt er selvsynlig. Flytter en tårnet først ved rokade, kan en risikere at forholdet blir påtalt, hvilket igjen kan

føre til at det påtenkte rokadeflytt kreves opprettholdt *bare som tårntrekk*. I mange tilfelle kan dette være uhyre fatalt, i hvert fall blir alle ens planer kullkastet.

Et naturlig spørsmål som reiser seg i denne forbindelse er: Hvordan er denne regelen oppstått? Er den bare et utslag av bisarr oppfindsomhet?

La oss se nøkternt på saken og prøve å finne en forklaring. En spiller har bestemt seg for å rokere og griper tårnet først. Imidlertid oppdager han etter tårntrekket at det i grunnen er dårlig å rokere. Han unnlater da å flytte kongen og berger skinnen sitt. Derimot ved å flytte kongen først impliseres tårntrekk og rokade, da kongen som kjent bare kan spasere et felt av gangen. På den måten blir rokadeflyttet ikke noe dobbelttrekk når en ser det i sammenheng med de andre regler for brikkeflytt.

Denne motivering kan synes noe søkt og er kanskje litt vanskelig å få tak i. Som en ser har altså regelen virkelig en naturlig forklaring.

Mine kjære sjakkoleger, skal vi heretter være enige om å rokere riktig. Også i kaffepartier bør en venne seg til dette, om ikke annet så for å få det inn i blodet.

Ærbødigst *Hans Petter Bie*.

NORSK SJAKKBLAD

Da redaktøren var så elskverdig å anmode leserne om kritikk av bladet, vil jeg gjerne få fremkomme med noen bemerkninger, både generelt og spesielt.

La meg ta det spesielle først — bladets ansikt — forsiden. Tegningen til denne syns jeg er taltalende og idèrik, proporsjonal og formfull, men Det er et men, og jeg vil forsøke å konsentrere mine innsigelser i noen få punkter:

- I. Forsidetegningen omfatter samtlige figurer i sjakkspillet. (Taltalende). På det sorte diagonalfelt fremheves *tårn* og *springer* (formfullt) i sort/hvitbrytning. På det stiliserte hestedeckenet finnes i motiv *dronning*, *løper* og *bønder*. (Idèrikt).

Men kongen er gitt en selvstendig plass, noget utenfor tegningens ramme, som synes å være anstrengende søkt. — Denne plass er den idèlle til forbundsmerket som dessverre glimrer med sitt fravær. Kongetegnet kunne vel med fordel vært inntegnet i det nedre sorte diagonalfelt.

- II. Den feltbelagte plattform som springeren står på er noget uheldig, proporsjonalt sett. Feltene er for små i forhold til det øvrige. Dessuten skulle jeg anta at denne plattform skal illustrere spillebrettet med de 64 felter, men det gjør det ikke. Linjer og rader er ikke 8x8 eller en del av dette. Ved å tegne feltene større kan dette

ordnes til det riktigere og bedre.

- III. Titelordet «Sjakk» er for brytende mot den diagonal som særpreger proporsjonene i tegningen. Ordet burde vært tegnet i kursiv (skrått) i samme vinkel som diagonalen. Forøvrig er det tydelig at de tre siste bokstaver i ordet er for store i forhold til de to første.
- IV. En generalfeil ved forsiden er tegningens reproduksjon. Den er for liten. Det synes å være klart at tegneren har ment at reproduksjonen skal dekke hele papirformatet. Proporsjonene sier også det. 14,8x21 cm.
- V. Trykkfargene kan med fordel økonomiseres. Den røde fargen på streken gjør litet av seg. *En* trykkfarge gjør seg like godt - om mulig bedre. Men det må ikke være sort. Det er for trist og kaldt. — En dyp blå, brun eller grønn, jeg tror best brun, vil gi bladet et varmere, og mere tiltalende uttrykk.

Disse fem punkter som jeg her har nevnt, tror jeg ligger så frem i dagen at mange har sikkert bemerket de samme ting og sikkert ønsket det rettet. Det er også endel andre ting som kan nevnes selv om de ikke har så stor betydning rent estetisk, men dersom en skal lage en ny reproduksjon burde vel det også kunne rettes på. Jeg sikter til tårnets høyre side som virker for steil, bokstaven S i ordet norsk, ukonsekvent vindusplassering i tårnet m. m.

Ja, dette var altså forsiden, det spesielle. Bladet forøvrig synes jeg er lagt opp praktisk og godt. Et omfang på 16 sider er passende, formatet er greit og hendig. Stoffmessig synes jeg ikke jeg vil klage, heller tverimot. Et redaksjonelt opplegg på side 3 passer bra. Annen side blir vel før eller siden annonser. Korte og konsise meldinger som på s. 8 og 9 er fine og leseverdige. Partiavdelingen er godt redigert med aktuelle ting, dog synes jeg den var i største laget. Dette er jo tungt stoff og det spørres om leserne fordøyer så meget på en gang, jeg gjør det ikke. Oppgaveavdelingen er fin, men den bør kunne ha en hel side av de 16. Med litt mindre diagramsats kunne vi få 4 oppgaver her.

Til slutt bare en liten bemerkning. I art.: «Myten om det norske gemytt og sjakkspillet» har redakt. i en forøvrig god artikkel, fremhevet det som vi har å fare med i sjakken. Det nevnes personer. Det er farlig! Særlig å glemme en olympisk sølvmedaljevinner i sjakk. Men det er tilgitt. Fossum er godt kjent blant oss, han er av de stille som ikke presser seg frem med sitt navn, men kanskje det er derfor han blir glemt?

Så vil jeg håpe at disse bemerkninger forståes slik som de er ment: Til beste for sjakken. Og jeg gir styret og redaktør min uforbeholdne anerkjendelse for at de har makttet å få bladet ut og adressert direkte til medlemmene. Det ligger meget arbeid bak og det er gledelig å se at det arbeides. Lykke til!

Henry Aug. Andersen.

Unnskyld! Andersen har selvfølgelig rett, og jeg kan bare be André Fossum så meget om unnskyldning for forglemmelsen. Red.

Turnering -

Av Filurius.

I rom og i sale i møtelokale er sjakkmøtet satt. Her tiden skal nyttes, der brikker skal flyttes og «damer» skal «byttes» og vennskapsbånd knyttes - om enn man blir matt!

Og spillerne svetter bak brikker og bretter til langt ut på natt mens urene tikker og publikum kikker og står der i klikker og hvisker og nikker «Se, der ble han matt!

Med åpninger franske og indiske - spanske - der spilles besatt med dystre dueller, finesser og feller i hektiske kvelder, poenger man teller - og noen blir matt!

Og spenningen økes, der tenkes og røkes og pønskes på patt. Her øves det dåder. Her tumles med gåder - på mange slags måter. Den *stemning* som råder dog *aldri* bli matt!

Verdifull britisk sjakkliteratur.

Rèti's best Games of Chess.
Chosen and annotated by H. Golombek.
Forlag: G. Bell & Sons, Ltd. London 1954.

100 Master Games of Modern Chess.
By Dr. S. Tartakower and J. du Mont.
Forlag: G. Bell & Sons, Ltd. London 1954.

Anmeldt av Erland Scheen.

Mange norske sjakkspillere vil huske Richard Rèti fra hans simultanoppvisninger her i landet ved årsskiftet 1928-1929.

Richard Rèti ble født i Pezzanok nær Bratislava den 28. mai 1889, og døde i Prag den 6. juni 1929, bare 40 år gammel. Han viste tidlig at han var et sjakk talent, men det varte allikevel lenge før han slo igjennom. Han vandt en rekke store turneringer, - og sine største seire fikk han kanskje i Gøteborg i 1920 og i Teplitz-Schönau i 1922. I sin beste periode laget han et stort antall originale og vakre partier. Rèti spilte med fantasi, og elegant og behagelig stil. Rèti var berømt for sine sluttspillstudier, og endel av disse hører til de flotteste komposisjoner i sjakkens verden.

I ovenfor angitte bok, som nettopp er utkommet på Bells forlag, har den kjente sjakkspiller H. Golombek gjengitt partier fra de forskjellige perioder i Rètis sjakkkarriere. Det er et skjønnsomt utvalg helt fra Rètis amatør dager og frem til 1928. Alle partier er forsynt med utmerkede og utførlige kommentarer og klare diagrammer, og inimellom finner vi meget interessante oversikter over spilleåpninger og sluttspill, og omtaler av Rètis gjennomføring av partier mot andre berømte sjakkspillere. Vi får også gjengitt endel vakre sluttspillstudier, med løsning.

Det kjente britiske forlag G. Bell & Sons, Ltd. har utgitt en sjakkbok skrevet av Dr. S. Tartakower og J. du Mont. Boken inneholder 100 mesterpartier, hentet fra store turneringer i årene etter den annen verdenskrig. Stoffet er altså helt up-to-date, og vi får et godt innblikk i den måte hvorpå vår egen tids mesterspillere behandler de forskjellige åpninger.

Her finner vi partier spilt av Botvinnik, Smyslov og Keres av Naidorf, Rshesky og Golombek, av Euwe, Ståhlberg og Lundin og mange andre kjente navn. Vi finner også gjengitt Olaf Barda's parti mot Rosolimo i Hastings 1949-1950. Om dette partiet sies det at det er et eksempel på den eiendommelighet som man ofte finner: en spiller ville der seg selv og tror at han dirigerer hendelsenes forløp, mens begivenhetene i virkeligheten driver ham mot nederlag.

Hvert parti er fyldig kommentert, og boken er en verdifull tilvekst til den foreliggende sjakk-literatur. Nettopp den ting at så mange verdenskjente sjakkspillere er representert med partier fra den allersiste tid, gir innholdet variasj. Boken er kanskje mest verdifull for den viderekomne spiller, som kan følge med i de angitte varianter og kan se dybden i mange av de angitte trekk, men også den jevne spiller vil ha nytte og glede av boken.

PARTIAVDELINGEN

SICILIANSK FORSVAR

Spilt i Amsterdam 1954.

Med anmerkninger av Morcken.

Hvit: Dr. O. Bernstein, Frankrike.
Svart: Otto B. Morcken, Norge.

På forhånd viste sort at Bernstein spilte 1. e4 og at han i dragevarianten i Siciliansk spilte 9. Dd2, videre viste han at Bernstein var ekspert i det hvite spill etter 9. - - Sg4 (anbefalt av Euwe). Sort hadde derfor bestemt seg til å spille en annen variant.

1. e2-e4	c7-c5
2. Sg1-f3	d7-d6
3. d2-d4	c5xd4
4. Sf3xd4	Sg8-f6
5. Sb1-c3	g7-g6
6. Lf1-e2	Lf8-g7
7. 0-0	0-0
8. Lc1-e3	Sb8-c6
9. Dd1-d2	d6-d5

Etter Euwe er dette et svakt tr. Schwarz og Platz (1953) mener at trekket er spillbart.

10. e4xd5	Sf6xd5
11. Sd4xc6	b7xc6

Hvit har bare brukt 4 min. hittil og kjenner sannsynligvis partiet Smyslov-Denker (1946) hvor sort spilte løperen til f5 men fikk dårlig spill.

12. Sc3xd5	c6xd5
13. Ta1-d1	Lc8-b7
14. Le2-f3	Dd8-c7
15. Dd2-b4	Tf8-b8
16. Db4-c5	Tb8-c8
17. Dc5xc7	Tc8xc7
18. c2-c3	e7-e6

19. Td1-d2	a7-a5

Den selvfølgelige spillemåte i slike stillinger. Sort står best.

20. Le3-d4	Lb7-a6
21. Ld4xg7	Kg8xg7
22. Lf3-e2	La6xe2
23. Td2xe2	a5-a4
24. a2-a3	Tc7-c4

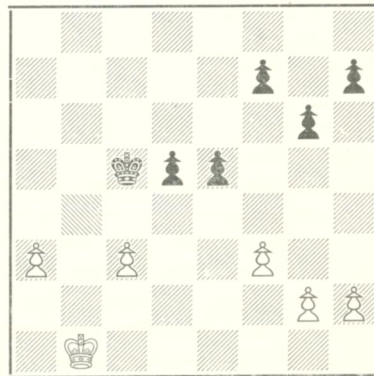
Det har liten hensikt å doble b-linjen. Hvit dobler da på 2. rad og dekker b2.

25. Tf1-d1	Ta8-c8
26. Kg1-f1	Kg7-f6
27. Kf1-e1	Tc8-c5
28. Te2-d2	Tc4-e4†
29. Kc1-f1	Kf6-e5
30. Td2-e2	Tc5-c4
31. f2-f3	Te4xe2†
32. Ke1-e2	Ke5-d6

Sort har sin plan klar. Han vil tillate b4 mot å få b-linjen, Kongen frem på c-linjen og bonden til e5.

Diagramstillingen etter hvits 39. trekk.

Morcken.

Bernstein.

33. Ke2-d3	Tc4-c7!
34. Kd3-c2	e6-e5
35. b2-b4	a4xb3
36. Kc2xb3	Tc7-b7†
37. Kb2-a2	Kd6-c5
38. Td1-b1	Tb7xb1
39. Ka2xb1	

Det er oppstått en merkelig bondesluttspill. Sorts spillemåte er å gi hvit 2 fribønder som kan holdes av den sorte kongen, mot selv å få 2 fribønder. Da sorts fribønder er lenger fremme enn de hvite, er spillet vunnet for sort. Se diagram.

39.	Kc5-c4
40. a3-a4	f7-f5
41. Kb1-c2	e5-e4
42. f3xe4	d5xe4
43. Kc2-d2	f5-f4
44. h2-h4	h7-h6
45. Kd2-e2	g7-g5
46. h4xg5	h6xg5
47. Ke2-f2	Kc4xc3!

Hvit gir opp. Begge parter får dronning men hvit blir matt med De2.

LETTISK FORSVAR

Spilt i Oslo Schakselskaps høstturnering 1954, 1. klasse.

Hvit: Svein Johansen
Svart: Fritz Austin.

1. e2-e4	e7-e5
2. Sg1-f3	f7-f5
3. Lf1-c4	

De lærde er ikke helt enig om hvilken fortsettelse som er best. Keres anbefaler 3. Lc4 men Euwe mener at trekket er av tvilsom verdi.

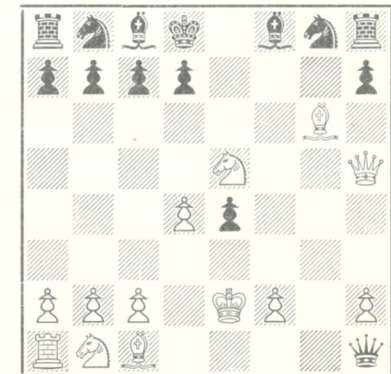
4. Sf3xe5	f5xe4
5. d2-d4!	Dd8-g5
6. Dd1-h5†	Dg5xg2
7. Lc4-f7†	g7-g6
	Ke8-d8

8. Lf7xg6	Dg2xh1†
9. Kel-e2	

Så langt er teori. Svarts beste fortsettelse er nu 9... Dxc1 og Keres angir videre 10. Sf7†, Ke8. 11. Sxh8, hxg6. 12. Dxc2†, Kd8. 13. Sf7†, Ke7. 14. Sc3, Dxc2†. 15. Kel, d6. 16. Sd5†, Kd7. 17. Dxc2†, Dxb2. 18. Ta-d1 med fordel for hvit.

Stilling etter hvits 9. trekk Kel-e2:

Fritz Austin.

Svein Johansen.

Svart fortsatte med:

c7-c6?

Fører til hurtig tap.

10. Sb1-c3

Truer 11. Lg5†.

11. Lc1-g5†	Dh1-g2
12. Lg6xe4	Lf8-e7
13. Lg5xf6	Sg8-f6
14. Se5-f7†	Dg2-g8
15. Lf6xe7	Kd8-c7

Med truslen 16. Ld8.

	Kc7-b6
16. Dh5-c5†	Kb6-a6
17. Dc5-a3†	Opgitt.

BRONSTEIN VANT

En internasjonal turnering fant sted i Beograd fra midten av oktober til 13. november. Turneringen hadde en meget sterk deltagelse med bl. a. 2 russiske stormestere Bronstein og Petrosian. Resultatene ble: 1. Bronstein 13,5 poeng. 2. Matanovic 13. 3. Trifunovic 12,5. 4. Ivkov og Petrosian 11,5. 6. og 7. Gligoric og Pilnik 11. 8. og 9. Barcza og Drwasevic 10,5. 10, 11 og 12. Czerniak, Milic og Nedeljkovic 9,5. 13, 14 og 15. Karaklaic, Pirc og Rabar 8,5. 16 og 17. Janosevic og Joppen 7,5. 18, 19 og 20. Nivergelt, Porecca og Wade 5 poeng.

Her følger et parti fra turneringen.

SICILIANSK FORSVAR

Hvit: Joppen V-Tyskland
Svart: Bronstein, Sovjet.

1. e2-e4	c7-c5
2. Sg1-f3	d7-d6
3. d2-d4	c5xd4
4. Sf3xd4	Sg8-f6
5. Sb1-c3	a7-a6
6. Lc1-g5	

Tidligere ble det som oftest spilt 6. Le2. Teksttrekket anvendes nu ofte.

e7-e6

7. f2-f4

Her spilles gjerne 7. Df3.

Dd8-b6!

8. Sd4-b3 Db6-e2†

Overraskende. Svart vil bytte ut dronningen.

9. Dd1-e2 De3xe2

10. Lf1xe2 Sb8-d7

11. a2-a4

For å hindre b7-b5.

Lf8-e7

12. 0-0-0 h7-h6

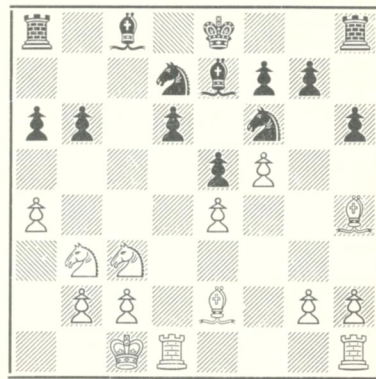
13. Lg5-h4 e6-e5

14. f4-f5

Om 14. fxe5 så Sxe5!

b7-b6

Bronstein.

Joppen.

15. Le2-f3

Bedre var 15. Lc4 f. eks. 15...

Lb7. 16. Lxf6, Sxf6. 17. Sd5.

Lc8-b7

16. Th1-e1 g7-g5

17. f5xg6 f7xg6

18. Lh4-f2 0-0

19. Lf2-e3 Kg8-g7

20. Sb3-d2 Tf8-c8

21. Sc3-d5 Le7-d8

22. b2-b3

Bedre var 22. Sb1

b6-b5!

23. a4xb5 a6xb5

24. Sd2-b1 Lb7xd5

25. e4xd5 Ta8-a2

26. Td1-d2 Ld8-b6!

27. c2-c3 Lb6xe3

28. Te1xe3 Ta2-a1

29. Lf3-e2

På Kb2 følger Tc-a8.

Sd7-c5

30. c3-c4 b5-b4

31. Le2-d1 Sf6-e4

32. Td2-b2 Se4-c3

33. Ld1-c2 Tc8-f8

34. Te3-f3 Tf8xf3

35. g2xf3 Sc3-e2†

36. Kc1-d2 Se2-d4

37. Lc2-d1 Kg7-f6

38. Kd2-e3 g6-g5

39. Ke3-d2 e5-e4

40. Kd2-e3 Kf6-e5

Oppgitt.

Det kan f. eks. følge 41. fxe4, Sxe4. 42. Lh5, Sf6. 43. Ld1, g4.

Fra årets Leningrad-mesterskap

har vi hentet følgende livlige partier.

SPANSK

Hvit: Vasjukov, Svart: Taimanov.

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6, 3. Lb5, Lc5. 4. 0-0, Sd4. 5. Sxd4, Lxd4. 6. c3, Lb6. 7. d4, c6. 8. La4, d6. Ifølge teorien skal svart ha omtrent likt spill. 9. Sa3, De7. 10. d5, Ld7. 11. Sc4, e5. 12. f4! f6. 13. fxe5, dxe5. 14. d6!, De6. 15. Lxd7, Dxd7. 16. Sxe5! De6. 17. Da4†, Kd8. 18. Sc4, Ta-c8. 19. Sxb6, axb6. 20. d7, Te7. 21. Da8†, Kxd7. 22. Tf-d1†, Kc6. 23. Lf4, Se7. 24. Dxb8, Sg6. 25. Lxc7, Sxb8. 26. Td6†, Dxd6. 27. Lxd6, Kxd6. 28. Td1†. Oppgitt. Sjelden har vel Taimanov kommet slik ut å kjøre.

NIMZO-INDISK

Hvit: Furman, svart: Kopylov.

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. Sc3, Lb4. 4. e3, 0-0. 5. Ld3, d5. 6. Sf3, Sc6. Denne variant går under navnet Ragozins syst. 7. 0-0, dxe4. 8. Lxe4, Ld6. 9. Lb5, c5. 10. Lxc6, exd4. 11. exd4, bxc6. 12. Lg5, h6. 13. Lh4, Tb8. 14. Dc2, Tb6. 15. Tf-e1, Lf4. 16. Se5, Lxb2†. 17. Kxb2, Sg4†. 18. Kg3, g5! 19. Sxg4, gxh4†. 20. Kf3, Dg5. 21. Se5, c5. 22. Te4, exd4. 23. Sd5, Dh5†. 24. g4, hxg3†. 25. Kxg3, Kh8. 26. Sg4, Tg8. 27. f3, Dxd5. 28. Dxc7, f5. 29. Te5, Dd6. 30. Oppg.

Den svenske sjakkongen Ståhlberg

var i Askim søndag 14. november og spilte simultan mot 30 av klubbens beste spillere. Ståhlberg var allikevel suveren. Han slo 22 klart, spilte uavgjort med 7, den eneste som slo ham var den unge, men meget lovende Sverre Haug.

Løsninger på studiene i dette nr.

Oppgave 1. 1. g8 D, Lxg8. 2. Sh6†, Kf6. 3. Sxg8, Kg7. 4. Se7, Kf8. 5. Sc8! Kxe8. 6. Kc4, Kd8. 7. Kb5, Kxc8. 8. Ka6 osv.

Oppgave 2. 1. g6, Kf6. 2. g7, Lh7. 3. e4!! (ikke 3. Kxh7, Sf3. 4. g8 Dame, Sg5†. 5. Kh8, Sf7†, remis. Poeng, i 3. e4!! kommer snart frem), altså 3. ... Sf3. 4. e5!, Sxe5. 5. Kxh7, Sf3. 6. g8 D, Sg5†. 7. Dxxg5, Kxg5. 8. h6. c4. 9. Kg7, c3. 10. h7, c2. 11. h8 D, c1. 12. Dh6† og vinner svarts dronning.

Oppgave 3. 1. Se2!, Kxe2. 2. Ld1†, Kxd1. (Om Kf2 så 3. Lf3, Kxf3. 4. b8 D., h1 D. 5. Da8† osv.) 3. b8 D., h1 D. 4. Db1† og vinner.

Oppgave 4. 1. Kg2, Ld6. 2. Le5!! Lxe5. 3. f3†, Kf4. 4. Kf2 med matt i neste trekk.

Oppgave 5. 1. a7, Lg1. (1... Sb6†?. 2. Kb5, Sa8. 3. f7) 2. a8 D., Sb6†. 3. Kb4! (3. Kb5, Sxa8. 4. f7, Sc7† og svart vinner). Sxa8. 4. f7, Sc7! 5. f8 D., Lc5†! Kxc4! (ikke Dxc5 for Sa6† eller Kxc5 for Se6†) Lxf8 og hvit er patt.

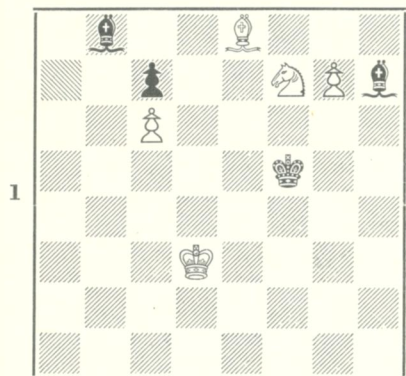

Oppgave 6. 1. Tg8, Lc7. 2. Kd7, Lb6. 3. Te8†!, Kd4. 4. Kc6, Lxa7. 5. Txa8, Lc5. 6. Ta4 og vinner. Om svart forsøker 1... Kd5 følger 2. Kf7, Kc6. 3. Txa8, Kb7. 4. Th8. Om hvit forsøker 1. Th1 følger Le5. 2. Tb8, Ld4. 5. Txa8, Lb6! eller 1. Tg7, Kd5. 2. Kd7, Sb6†.

Antall klubber i forbundet er 111, ikke 11 som angitt i forrige nr.

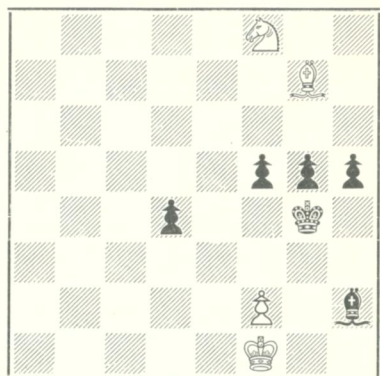
STUDIER

Løsning i dette nummer.

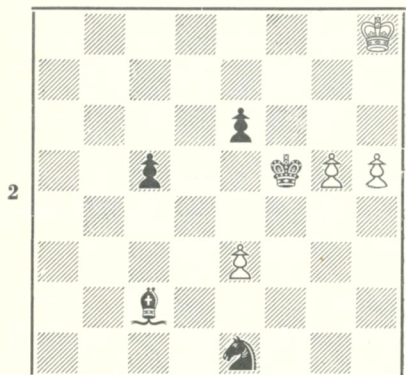
1

Hvit trekker og vinner.

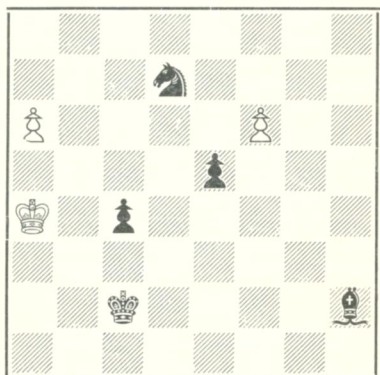
4

Hvit trekker og vinner.

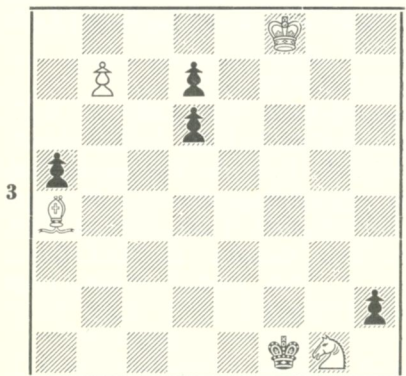
2

Hvit trekker og vinner.

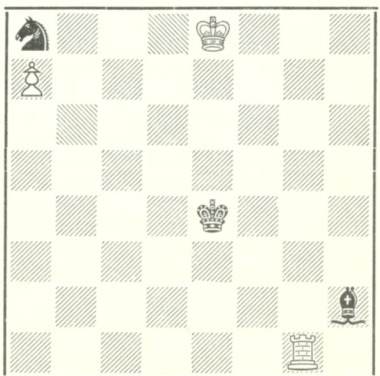
5

Hvit trekker og holder remis.

3

Hvit trekker og vinner.

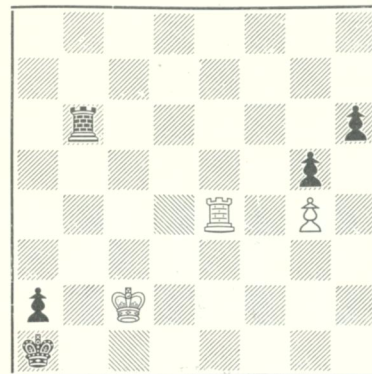

6

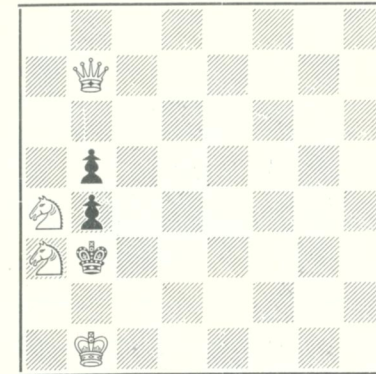
Hvit trekker og vinner.

OPPGAVER

Sophie Schett.

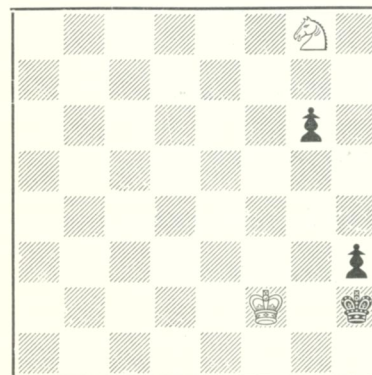

Hvit trekker og setter matt i 7 trekk.

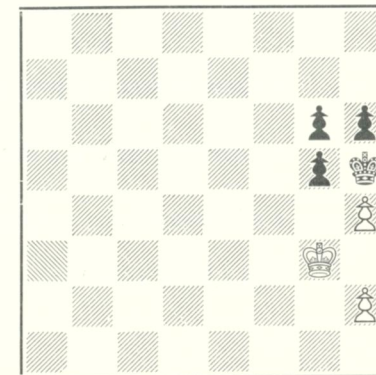
Matt i 2 trekk.

Av Greco. (1624)

Matt i 4 trekk.

A. W. Galitsky. (La stratégie 1900).

Matt i 4 trekk.

Løsninger i neste nummer.

Løsninger på oppgavene i forrige nr. (nr. 4)

- Oppgave 1. 1. Tb8! Txb8. 2. Le3†! Dg7. 3. Dg8†, Txg8. 4. Sf7 matt!
- Oppgave 2. 1. Kh2. f4. 2. Le2, f3 (2. . . Ke1. 3. Lxf4, Kf2. 4. Lg3 matt). 3. Ld2, fxe2. 4. Tf8 matt eller 1. . . . Kf3. 2. Le3, f4 (2. . . - Kg4. 3. Le2, Kh4. 4. Th8 matt). 3. Kxh3, fxe. 4. Tf8 matt.
- Oppgave 3. 1. Kg7!, Ke5 (eller Kxg5) 2. f4 matt.
- Oppgave 4. 1. Sf5! Lxh8. 2. Sg7! Lxg7. 3. Lxg7 matt!